איגוד הבנקים נגד פסק הדין שאישר לנושה לעקל מסגרת אשראי:

הבנקים: אסור לאפשר לנושים לעקל מסגרות אשראי בחשבונות של חייבים

איגוד הבנקים ביקש להצטרף לערעור על פסק דינה של השופטת אגמון־גונן שקבע שהזכות למשיכת יתר היא זכות כספית שנושה אינו יכול לעקל. לטענת האיגוד, לקביעה יש השלכות מעשיות על כל הבנקים והלקוחות

מאת **הילה רז**

בצעד נדיר הגיש איגוד הבנקים לבית המשפט העליון בקשה להצטרף לערעור שהגיש בנק מזרחי טפחות על פסק דינה של השופטת מיכל אגמון־גונן שקבע כי נושה יכול לעקל מסגרת אשראי בחשבון של חייב, עד לגובה הבטוחות שקיבל הבנק מבעל החשבון.

"רישום עיקול על יתרת מסגרת אשראי בלתי מנוצלת בחשבון הלקוח משמעו שיתוק מיידי ומוחלט של כל הפעילות בחשבון הלקוח, ללא כל הודעה מוקדמת. הפסקה פתאומית של מתן האשראי מהבנק עלולה לגרום נזק משמעותי ללקוח ולעסק שלו", מזהירים הבנקים בבקשה שהגישו.

לפני כשלושה חודשים דנה אגמון־גונן מבית המשפט המחוזי בתל אביב, בבקשה לאישור עיקול בסך 3.4 מיליון שקל שאותו ביקש להטיל אדם בשם משה אלבס על חשבונות בבנק מזרחי טפחות של חברת דורנקסט.

הבנק השיב לצו העיקול כי אין בחשבונות אצלו כספים לעיקול בשל יתרת חוב של החברה הקיימת בחשבון. הבנק פירט עוד כי לפי הסכם מסגרת האשראי בין דורנקסט לבין הבנק, הסכים הבנק להעמיד לחברה מסגרת אשראי בסך 220 אלף שקל.

אלבס טען מנגד, באמצעות עורך דינו אמיר עדיקא ממשרד גלעד שר ושות', כי מרגע שקיים הסכם מסגרת אשראי, הבנק חייב להעמיד את האשראי, ולכן הוא רשאי לעקל כל סכום עד לגובה מסגרת האשראי.

השופטת אגמון־גונן קיבלה את עמדתו של אלבס וקבעה כי "בהינתן הסכם מסגרת אשראי, שבמסגרתו ניתנו לבנק ביטחונות, הבנק מחויב תמיד להעניק ללקוח אשראי עד לגובה הביטחונות. משהבנק מחויב להעניק את הזכות למשיכת יתר, מדובר בזכות כספית של החייב לקבל כספים שבעל העיקול יכול להיפרע ממנה".

איגוד הבנקים, שהוא ארגון הגג לבנקים המסחריים ולבנקים למשכנתאות, ביקש ביום חמישי האחרון להצטרף כידיד בית המשפט לערעור שהגיש מזרחי טפחות. הוא טוען בבקשה שהגיש כי "קביעת בית המשפט המחוזי התקדימית היא רבת חשיבות ונושאת השלכות משפטיות ומעשיות על כל הבנקים ולקוחותיהם. היא רלוונטית לכלל המגזר הבנקאי ולכלל המשק". האיגוד טוען עוד כי הזכות למשיכת יתר היא זכות אישית של הלקוח הספציפי שאינו יכול להעבירה, והיא אינה יכולה להיות כפויה על ידי מעקל שהוא צד שלישי להסכם בין הבנק ללקוח.

איגוד הבנקים מתריע כי קביעתה של אגמון־גונן "מחייבת את המערכת הבנקאית לשנות ולהתאים את התנהלותה לגבי הסכמי מסגרות אשראי של הבנקים, תשובות הבנקים לצווי עיקול ובטוחות שמבטיחות את משיכת היתר. כל שינוי כאמור מחייב זמן ומשאבים רבים".

איגוד הבנקים מסביר כי הזכות למשיכת יתר אינה זכות עתידית ודאית ולכן היא אינה ניתנת לעיקול. "רק זכות עתידית שעילתה נתגבשה באופן ברור וודאי ניתנת לעיקול", נכתב בערעור.

האיגוד, המיוצג באמצעות עו"ד אלקס הרטמן ממשרד ש. הורוביץ, מעלה טענה עקרונית נוספת שלפיה הקביעה של המחוזי מהווה התערבות חריפה במערכת ההסכמים שבין הלקוח לבנק. "הזכות למשיכת יתר עומדת ללקוח מכוח הסכם מסגרת אשראי הקיים בינו לבין הבנק. הסכם זה מאפשר ללקוח למשוך כספים למטרותיו ולא למטרת עיקול", מסביר האיגוד ומוסיף: "בית המשפט אינו רשאי לשנות את ההסכם בין הצדדים ולקבוע תנאי הסכמי חדש שלפיו הסכם אשראי מאפשר, כביכול, משיכת כספים על־ידי נושה במסגרת עיקול".

אלי יונס, מנכ"ל מזרחי טפחות